

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 8 stycznia 2021 r. na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 3, art.18 ust. 3, art.20 ust. 1 w związku z art. 41 ust. 12 i 13, ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 300, z późn. zm.) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N. stwierdza, że dla E. K. z tytułu zgłoszenia od 1.09.2020r. do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych (emerytalnego, rentowych, wypadkowego) i dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego jako osoby wykonującej umowę zlecenie u płatnika składek Salon (...) s.c. I. K., J. K. (1), podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe) stanowi kwota w wysokości 17,00 zł za godzinę i wynosi od dnia 1.09.2020 r. na ubezpieczenia: emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe we wrześniu 2020 r. (...)00 zł w październiku 2020 -1496,00 zł, ubezpieczenie zdrowotne we wrześniu 2020 r. (...),80 w październiku 2020 1290,91zł.

W uzasadnieniu swego stanowiska organ rentowy wskazał, iż na podstawie przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego stwierdzono, że kwota wynagrodzenia przysługującego E. K. od 01.09.2020 r. z tytułu zatrudnienia u płatnika Salon (...) 'KWADRANS' I. K., (...) s.c. N. w ramach zawartej w dniu 01.09.2020 r., umowy zlecenie z wynagrodzeniem w wysokości 30,00, zł.za godzinę została ustalona wyłącznie w celu umożliwienia ubezpieczonej uzyskania wyższych świadczeń z ubezpieczenia chorobowego.

I. K. wspólnik spółki cywilnej w postępowaniu przed ZUS wyjaśniła, że Firma oprócz E. K. zatrudnia trzech innych pracowników, są to osoby zatrudnione na umowę o pracę na stanowiskach - sprzedawca. Sytuacja epidemiologiczna w kraju wymusiła rozwój sprzedaży internetowej i stąd potrzeba zatrudnienia nowej osoby. Do zawarcia umowy zlecenia z E. K. doszło z inicjatywy zleceniodawcy. Umowa została podpisana 1 września 2020 r. w N. na czas nieokreślony. Wynagrodzenie zostało ustalone na poziomie 30 zł. brutto za godzinę. Przedmiotem umowy była administracja sklepu internetowego i social media - praca zdalna. I. K. wyjaśniła, że są Firmą rodzinną dlatego zatrudnili osobę z rodziny, bez wystawiania ogłoszeń. Pracę, E. K. wykonywała w Ł. i w N.. Czas pracy był rejestrowany przy pomocy ewidencjonowania czasu wykonywania umowy zlecenia. Posiadała odpowiednie kwalifikacje do wykonywania pracy. Praca E. K. polegała na prowadzeniu profili na F. i I.. Przygotowywała m.in. posty, publikowała je oraz tworzyła relacje na wspomnianych platformach. Zajmowała się tworzeniem strategii rozwoju sprzedaży przy użyciu fanpage'y oraz tworzeniem bazy danych potencjalnych klientów. Administrowała sklep internetowy w którym była odpowiedzialna za wystawianie produktów na sprzedaż. I. K. wskazała K. K. jako osobę potwierdzającą fakt wykonywania pracy przez E. K..

Z wyjaśnień E. K. wynika, że pracę na rzecz Salonu (...) s.c. rozpoczęła 1 września 2020 r. na podstawie umowy zlecenia. Do jej obowiązków należało prowadzenie fanpage'u w social mediach oraz administrowanie sklepu internetowego. Rozmowy w sprawie zatrudnienia prowadziła z właścicielami firmy (...). Wyjaśniła również, że o wolnym stanowisku wiedziała, bo zna sytuację firmy od dłuższego czasu, gdyż zdarzyło jej się wcześniej jednorazowo pomagać w sprawie social mediów. Pracę wykonywała zdalnie najczęściej w Ł., ale zdarzyło się także pracować w N.. Czas pracy był spisywany przy pomocy formularza ewidencji czasu pracy umowy zlecenia. Wynagrodzenie wynosiło 30 zł. brutto na godzinę i było wypłacane na konto bankowe. Pani E. K. wyjaśniła, że oprócz właścicieli firm kontaktowała się z administratorem strony internetowej. Do jej obowiązków należy prowadzenie fanpage'u na platformach F. i I.. Jest odpowiedzialna za redagowanie i wstawianie postów, a także za tworzenie relacji na tych platformach. Zajmuje się także tworzeniem bazy potencjalnych klientów, zwiększaniem zasięgów i pozyskiwaniem nowych klientów w social mediach. Przygotowuje również i wystawia nowe produkty w sklepie internetowym.

K. K. - administrator sklepu internetowego potwierdził że, E. K. systematycznie publikowała wpisy na F. i I. dotyczące produktów spółki.

Na okoliczność potwierdzenia faktycznego wykonywania pracy przez E. K. przedłożono: kserokopię umowy zlecenia, kserokopię rachunków do umowy zlecenia, kserokopię ewidencji czasu pracy umowy zlecenia, wydruk postów z F.,

wydruk z postów z I., korespondencję mailową, ewidencję przychodów za rok 2020 r. (według przedłożonej ewidencji wysokość przychodów za okres od stycznia 2020 r. do października 2020 r. wynosiła 353991,07 zł. opodatkowana w skali 8,50% i 3%)

W świetle powyższego Zakład nie znalazł podstaw do kwestionowania zasadności zgłoszenia E. K. do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych /emerytalnego, rentowych, wypadkowego/ i dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego jako zleceniobiorcy z tytułu wykonywania umowy zlecenie na rzecz Salonu (...) I. K., (...) s.c. Jednakże stwierdził, iż wysokość wynagrodzenia w kwocie brutto 30, 00 zł. za godzinę została ustalona wyłącznie w celu uzyskania wyższych świadczeń z ubezpieczenia chorobowego, co godzi w zasady współżycia społecznego. Nagannym jest bowiem zachowanie polegające na świadomym uzyskiwaniu korzyści finansowych z systemu ubezpieczeń społecznych kosztem innych uczestników tego systemu. W ocenie organu nawet w firmach rodzinnych wysokość przyznanego pracownikowi wynagrodzenia powinna mieć uzasadnienie ekonomiczne w posiadanych przez pracownika kwalifikacjach, jego wiedzy i przygotowaniu oraz w charakterze powierzanych mu obowiązków. Ponadto alimentacyjny charakter świadczeń i zasada solidaryzmu wymagają, żeby płaca stanowiąca podstawę wymiaru składki nie przewyższała rażąco wkładu pracy i nie przekładała się bezpośrednio na świadczenie w kwocie należnej. Organ wskazał iż K. K. zatrudniony na podstawie umowy o pracę jako administrator sklepu internetowego zgłoszony jest z podstawą wymiaru składek w wysokości minimalnego wynagrodzenia. Uprawdopodobnia to zaś tezę o chęci pomocy ubezpieczonej w uzyskaniu wyższych świadczeń z ubezpieczenia chorobowego. Tym bardziej, że I. K. i J. K. (1) są rodzicami E. K.. Trudno bowiem przyjąć, iż zleceniodawca zwiększając wysokość przysługującego zleceniobiorcy wynagrodzenia, działa zgodnie ze swoim szeroko rozumianym interesem gospodarczym. Dodatkowo analiza zapisów danych w Kompleksowym Systemie Informatycznym ZUS wykazała, że Salon (...) 'KWADRANS (...) s.c. nie zatrudnia pracowników z wynagrodzeniem wyższym niż minimalne wynagrodzenie, wyjątek stanowi wynagrodzenie E. K.. W związku z powyższym organ uznał, że ustalona dla E. K. w umowie zlecenia z dnia 1.09.2020 r. stawka godzinowa w wysokości 30 zł. za godzinę, było czynnością dla pozor. Zatem wysokość podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne dla ww. od 1.09.2020 r. zostało ustalone od minimalnej stawki godzinowej dla osób świadczących pracę na podstawie umowy zlecenia.

Organ wskazał, iż zgodnie z treścią art. 58 § 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964r. kodeks cywilny (Dz. U. z 2017r. poz. 459z późn. zm.), nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współżycia społecznego. Z treści § 3 powołanego artykułu wynika natomiast, iż w sytuacji, jeżeli nieważnością jest dotknięta tylko część czynności prawnej, czynność pozostaje w mocy co do pozostałych części, chyba że z okoliczności wynika, iż bez postanowień dotkniętych nieważnością czynność nie zostałaby dokonana.

/ decyzja k. 58-60 akt ZUS/

Odwołanie od w/w decyzji w dniu 2.03.2021 w imieniu E. K. wniósł jej pełnomocnik domagając się zmiany zaskarżonej decyzji i i ustalenie że podstawą wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne powinna być składka godzinowa wynikająca z zawartej z Salonem (...) s.c I. K., J. K. (1) umowy zlecenia a nie minimalna stawka godzinowa dla osób świadczących pracę na podstawie umowy zlecenia. W uzasadnieniu wskazanego stanowiska podniesiono że szeroki zakres obowiązków ubezpieczonej tj nie tylko udostępnianie postów w social mediach lecz także szeroko rozumiana komunikacja między przedsiębiorcą a potencjalnym klientem uzasadniał przyznanie jej wynagrodzenia na wyższym poziomie niż minimalne.

/ odwołanie k. 3-14/

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy podtrzymał argumentację podniesioną w zaskarżonej decyzji i wniósł o oddalenie odwołania, i zasądzenie na rzecz (...) Oddział w N. kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

/ odpowiedź na odwołanie k.15 -16/

Na rozprawie w dniu 9 sierpnia 2021 poprzedzającej wydanie wyroku wnioskodawczynie poparła odwołanie zainteresowani I. K. i J. K. (1) przyłączyli się do odwołania.

/stanowisko procesowe stron protokół z rozprawy z dnia 9 sierpnia 2021 r. 00:03:24 -00:03:42/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczynie E. K. z wykształcenia jest magistrem inżynierem technologii chemii. Nie pracowała w swoim zawodzie. Podjęła zatrudnienie na czas określony a w lutym 2019 r. urodziła syna. Następnie przebywała na rocznym urlopie macierzyńskim . Po jego okresie nie pracowała, nie była zarejestrowana w PUP.

/ bezsporne, zeznania wnioskodawczynie protokół z rozprawy z dnia 9 sierpnia 2021 01:04:14-01:04:33 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami 00:03:42-00:26:51 /

Ubezpieczona jest córką I. i J. K. (1)

/ bezsporne/

(...) s.c. prowadzą od marca 2004 r. w ramach pozarolniczej działalności gospodarczej Salon (...). Przedmiotem działalności są usługi zegarmistrzowskie oraz sprzedaż zegarów i biżuterii. Wyżej wymienieni mają 2 sklepy stacjonarne o powierzchni 20 m² i 50 m². WW posiadali stronę internetową informującą o ich działalności od ok 2 lat posiadają też sklep internetowy.

/ bezsporne zeznania zainteresowanego J. K. (1) protokół z rozprawy z dnia 9 sierpnia 2021 01:04:44 -01:04:49 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami 00:49:56-00:56:58, zeznania zainteresowanej I. K. protokół z rozprawy z dnia 9 sierpnia (...)04:33-01:04:44 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami 00:26:51-00:48:23, zeznania świadka K. K. protokół z rozprawy z dnia 9 sierpnia 2021 00:58:17-01:03:22/

W dniu 01.09.2020 r. Salon (...) I. K., (...) s.c. , zawarła z E. K. zam. (...) ul. (...), pisemną umowę zlecenie od 01.09.2020 r .

W treści umowy oznaczono iż wnioskodawczynie jako zleceniobiorca, wykona przedmiot umowy w okresie od dnia 01.09.2020 r., przedmiotem umowy jest zaś administrowanie sklepu internetowego i social media – praca zdalna. W umowie wskazano iż za wykonanie pracy zleconej przysługuje wynagrodzenie w wysokości brutto 30,00 zł./ godz. Wynagrodzenie będzie płatne w ciągu 7 dni po przyjęciu zleconej pracy i wystawieniu rachunku przez Zleceniobiorcę. Zleceniobiorca zobligowany był też do prowadzenia ewidencji czasu przepracowanego.

/ umowa zlecenie k. 17 akt ZUS/

Wynagrodzenie w ramach zawartej umowy zlecenia było przekazywane ubezpieczonej na rachunek bankowy na podstawie wystawionych rachunków .

/ bezsporne, potwierdzenia transakcji k. 18 -19, rachunki k. 20-21/

Wysokość wynagrodzenia wnioskodawczynie określono kierując się danymi z ogólnopolskiego Badania wynagrodzeń. Zaproponowano jej 30 zł na godzinę ponieważ ubezpieczona nie mieszkała z rodzicami w odróżnieniu od jej braci i była na własnym utrzymaniu.

/zeznania zainteresowanej I. K. protokół z rozprawy z dnia 9 sierpnia (...)04:33-01:04:44 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami 00:26:51-00:48:23 zeznania zainteresowanego J. K. (1) protokół z rozprawy z dnia 9 sierpnia 2021 01:04:44 -01:04:49 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami 00:49:56-00:56:58/

Wnioskodawczyni prowadziła ewidencję czasu wykonywania umowy zlecenie w świetle której we wrześniu i w październiku 2020 r. wykonywała zlecenie od pn-pt w wymiarze 8 h dziennie jednakże w październiku 2020 od 12 do 19 i od 26 do 31 korzystała ze zwolnienia na opiekę nad dzieckiem.

/ ewidencja wykonywania umowy zlecenia k. 22-23 akt ZUS/\

E. K. wystąpiła o zasiłek opiekuńczy od 12.10.2020 r. do 19.10.2020 r., od 26.10.2020 r. do 02.11.2020 r. od 03.11.2020 r. do 06.11.2020 r., 23.12.2020 r. do 31.12.2020 r.

/ bezsporne/

W ramach zawartego zlecenia E. K. prowadziła profile na F. i I. systematycznie przygotowywała i publikowała wpisy na F. i I. dotyczące dostępnych produktów, tworzyła relacje na ww. platformach nadto wstawiała do sklepu internetowego towar który salon posiadał w sprzedaży stacjonarnej zajmowała się jego administracją, tworzyła strategię rozwoju sprzedaży na funpage`u tworzyła bazę potencjalnych klientów. Korzystała ze zdjęć zarówno przez siebie przygotowanych jak i dostarczonych przez producentów.

/ oświadczenie k. 24 akt ZUS , wydruki postów z postów na F. i I. k. 25-28 akt ZUS wydruk korespondencji mailowej k. 29 akt ZUS zeznania zainteresowanego J. K. (1) protokół z rozprawy z dnia 9 sierpnia 2021 01:04:44 -01:04:49 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami 00:49:56-00:56:58, zeznania zainteresowanej I. K. protokół z rozprawy z dnia 9 sierpnia (...):04:33-01:04:44 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami 00:26:51-00:48:23 zeznania wnioskodawczyni protokół z rozprawy z dnia 9 sierpnia 2021 01:04:14-01:04:33 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami 00:03:42-00:26:51 ,zeznania świadka K. K. protokół z rozprawy z dnia 9 sierpnia 2021 00:58:17-01:03:22/

Wnioskodawczyni dokonywała postów i wysyłała korespondencje mailową także w okresach kiedy sprawowała opiekę nad dzieckiem.

/wydruki postów z postów na F. i I. k. 25-28 akt ZUS wydruk korespondencji mailowej k. 29 akt ZUS ewidencja wykonywania umowy zlecenia k. 22-23 akt ZUS/

Wnioskodawczyni wykonywała prace zdalnie w miejscu swego zamieszkania w Ł. sporadycznie w N..

/zeznania wnioskodawczyni protokół z rozprawy z dnia 9 sierpnia 2021 01:04:14-01:04:33 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami 00:03:42-00:26:51/

Od marca do maja 2020 r. płatnik nie otrzymywał dostaw nowych produktów.

/zeznania zainteresowanej I. K. protokół z rozprawy z dnia 9 sierpnia (...):04:33-01:04:44 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami 00:26:51-00:48:23/

W okresie od stycznia 2019 r. do grudnia 2020 r. płatnicy poza wnioskodawczynią zatrudniali następujące osoby:

- B. W. na stanowisku sprzedawca w oparciu na umowę o prace na cały etat za minimalnym wynagrodzeniem. Ww. w tym okresie nie przebywała na zwolnieniach lekarskich.

- K. K. brata wnioskodawczyni na stanowisku sprzedawca w oparciu na umowę o pracę na cały etat za minimalnym wynagrodzeniem. Ww. w tym okresie nie przebywał na zwolnieniach lekarskich,

- J. K. (2) brata wnioskodawczyni na stanowisku sprzedawca w oparciu na umowę o pracę od 1.01.2019 do 31.12.2019 na ¼ etatu od 1.01.2020 r. na cały etat za minimalnym wynagrodzeniem. Ww. w tym okresie nie przebywał na zwolnieniach lekarskich.

/ zestawienie pismo k. 30/

W okresie pierwszego lockdownu ww. osoby pracując w domu prowadziły funpage i umieszczały produkty na stronach internetowych płatnika. Zdjęcia na I. z pomocą córki umieszczała też zainteresowana I. K.

/zeznania wnioskodawczyni protokół z rozprawy z dnia 9 sierpnia 2021 01:04:14-01:04:33 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami 00:03:42-00:26:51 zeznania zainteresowanej I. K. protokół z rozprawy z dnia 9 sierpnia (...):04:33-01:04:44 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami 00:26:51-00:48:23 zeznania zainteresowanego J. K. (1) protokół z rozprawy z dnia 9 sierpnia 2021 01:04:44 -01:04:49 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami 00:49:56-00:56:58,/

K. i J. K. (2) pracują stacjonarnie w sklepie płatników zajmują się sprzedażą i naprawą, B. W. zajmuje się tylko sprzedażą. K. K. stworzył stronę internetową płatnika jest jej administratorem odpowiada za serwer. Na początku K. K. wraz z wnioskodawczynią razem zamieszczali zdjęcia zarówno w sklepie jak i na stronie. Obecnie K. K. jako administrator pilnuje by strona działała.

/zeznania wnioskodawczyni protokół z rozprawy z dnia 9 sierpnia 2021 01:04:14-01:04:33 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami 00:03:42-00:26:51 zeznania świadka K. K. protokół z rozprawy z dnia 9 sierpnia 2021 00:58:17-01:03:22/

Wysokość przychodów Salonu (...) s.c. I. K., J. K. (1) opodatkowana w skali 8,50% i 3% w 2019 r. łącznie wyniosła 447 056,80 zł a w 2020 r. 467772,76 zł

/ewidencja przychodów k. 31-32/

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił w oparciu o dokumenty zawarte w załączonych aktach organu rentowego oraz dokumenty załączone do akt, których prawdziwości żadna ze stron nie kwestionowała, a także częściowo w oparciu o zeznania wnioskodawczyni E. K. zainteresowanych I. K. i J. K. (1) i świadka K. K.

Oceniając zebrany w sprawie materiał dowodowy Sąd nie dał wiary zeznaniom ww osób w zakresie w jakim wskazywały na ekwiwalentność zarobków wnioskodawczyni ustalonych w umowie zlecenia w odniesieniu do wykonywanych przez nią obowiązków.

Przeciwko prawdziwości zeznań wnioskodawczyni, zainteresowanych oraz świadka w tym zakresie przemawiają, zdaniem Sądu, ustalone okoliczności faktyczne.

W ocenie Sądu brak było podstaw do zatrudnienia wnioskodawczyni w oparciu o umowę zlecenia za tak określonym wynagrodzeniem. Sąd podobnie jak ZUS nie kwestionuje faktu iż wnioskodawczyni ww umowę realizowała niemniej jednak uznać należy, iż w świetle zasad współżycia społecznego takie ukształtowanie jej wynagrodzenia w odniesieniu do czynności które faktycznie wykonywała było nieuprawnione. W ocenie sądu strony działały tylko i wyłącznie celem uzyskania dla wnioskodawczyni tytułu ubezpieczenia gwarantującego odpowiednio wysokie świadczenia z ubezpieczenia chorobowego.

Sąd nie dał wiary twierdzeniom wskazanych osób zwłaszcza zainteresowanych i wnioskodawczyni, iż za zatrudnieniem wnioskodawczyni w ramach zlecenia w oparciu o tak wysoką podstawę przemawiały posiadane przez nią kwalifikacje charakter powierzonych jej czynności i ich zakres. Twierdzenia te są całkowicie gołosłowne i nie znajdują żadnego oparcia w pozostałym zebrany w sprawie materiale dowodowym.

Podkreślenia wymaga, iż materiał sprawy oceniony logicznie nie wskazuje by wnioskodawczyni posiadała szczególne umiejętności i wiedze pozwalające na wypłatę jej relatywnie wysokiego wynagrodzenia za wykonane czynności. Wnioskodawczyni nie posiadała wykształcenia ani doświadczenia zawodowego w tym kierunku a sam fakt iż wcześniej dokonywała wskazanych czynności nie stanowi usprawiedliwienia dla ukształtowania jej wynagrodzenia w sposób rażąco odbiegający od wynagrodzenia innych zatrudnionych, którzy co wymaga podkreślenia w okresie całkowitego

lockdownu zajmując się tymi samymi czynnościami co powierzone odwołującej w ramach umowy o pracę otrzymywali wynagrodzenie minimalne. Wynagrodzenie powódki przy założeniu że miała pracować 8 godzin dziennie wynosić zaś miało ponad 3500 zł

Ponadto mając na uwadze wkład pracy ubezpieczonej uznać należy iż płaca stanowiąca podstawę wymiaru składki rażąco przewyższała wkład jej pracy i nie przekładała się bezpośrednio na świadczenie w kwocie należnej. Podnieść należy iż w procesie poza twierdzeniami stron nie przedstawiono żadnych dowodów wskazujących na to że nakład pracy wnioskodawczyni był znaczący i odpowiadał kwocie określonego jej wynagrodzenia. W materiale sprawy znajdują się kopie postów na profilach F. i I., korespondencja mailowa jednakże ich ilość i charakter w żadnym razie nie wskazują na obciążenie wnioskodawczyni pracą które usprawiedliwiłoby przyznanie jej w porównaniu z pensją innych zatrudnionych u płatnika relatywnie wysokiego wynagrodzenia. Wnioskodawczyni miała też wystawiać produkty w sklepie internetowym sporządzać bazę potencjalnych klientów niemniej jednak nie należy tracić z pola widzenia iż dostaw nowego asortymentu we wrześniu 2020 r. nie było, zaś w okresie do maja dostawy produktów w ogóle nie przychodziły. Mając więc na uwadze prace innych wykonywaną w okresie lockdownu kwestia potrzeby zamieszczania dużej liczby nowych ofert wydaje się niewiarygodna. Ubezpieczona miała też w zakresie swych obowiązków tworzenie strategię rozwoju sprzedaży na funpage`u tworzenie bazę potencjalnych klientów niemniej jednak żadnych dowodów na aktywność powódki w tym zakresie nie przedstawiono.

Nie należy też tracić z pola widzenia, iż K. K. będąc zatrudniony jako administrator sklepu internetowego a nie jako sprzedawca czy zegarmistrz otrzymywał z wykonywaną pracą minimalne wynagrodzenie. Zeznania ww. wskazują iż to on wspólnie z wnioskodawczynią jeszcze przed jej zatrudnieniem zajmował się zarówno sklepem internetowym jak i stroną tym samym niewytłumaczalnym jest dlaczego wynagrodzenie ubezpieczonej miałoby być w tych okolicznościach znacząco wyższe.

W końcu podkreślić należy co przyznali w swych zeznaniach sami zainteresowani iż zaproponowali córce 30 zł za godzinę bo nie mieszka z nimi i w odróżnieniu od jej braci nie jest na ich utrzymaniu, ma wyższe wykształcenie i rodzinę. Powyższe okoliczności w świetle zasad współżycia społecznego solidaryzmu systemu ubezpieczeń równego traktowania ubezpieczonych nie mogą jednak usprawiedliwiać zadeklarowanej dla ubezpieczonej podstawy wymiaru składek. Wynagrodzenie wnioskodawczyni musiało zatem zostać podważone.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie jest niezasadne.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 4 w związku z art. 9 ust. 4a ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych Dz.U. z 2021 r. poz. 423 t.j., Obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są: osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, zwanymi dalej „zleceniobiorcami”, oraz osobami z nimi współpracującymi, z zastrzeżeniem ust. 4;

W myśl art. 11 ust. 2 w/w ustawy, dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu podlegają na swój wniosek osoby objęte obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnymi, rentowym wymienione w art. 6 ust. 1 pkt 4.

Zaś stosownie do art. 12 ust. 1 obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu podlegają osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym.

Zgodnie z art. 13 pkt 2 w/w ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych obowiązek ubezpieczenia, obowiązek ubezpieczenia w/w osób istnieje od dnia oznaczonego w umowie jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia tej umowy.

Stosownie do treści art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (tekst jednolity Dz.U. z 2020 r. poz. 870 t.j.) osobom tym, w razie choroby lub macierzyństwa, przysługują świadczenia pieniężne na warunkach i w wysokości określonych ustawą.

Na mocy art. 18 ust. 1 i 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe zleceniobiorców ustala się zgodnie z ust. 1, jeżeli w umowie agencyjnej lub umowie zlecenia albo w innej umowie o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, określono odpłatność za jej wykonywanie kwotowo, w kwotowej stawce godzinowej lub akordowej albo prowizyjnie a w konsekwencji podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe tych ubezpieczonych wymienionych stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9 i 10, z zastrzeżeniem ust. 1a i 2, ust. 4 pkt 5 i ust. 12. Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe oraz ubezpieczenie wypadkowe stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i ubezpieczenia rentowe, z zastrzeżeniem ust. 2 i ust. 3. (art. 20 ust. 1 powołanej ustawy).

Zgodnie z definicją ustawową sformułowaną w art. 4 pkt 9 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych przychód oznacza przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych z tytułu: zatrudnienia w ramach stosunku pracy, pracy nakładczej, służby, wykonywania mandatu posła lub senatora, wykonywania pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania, pobierania zasiłku dla bezrobotnych, świadczenia integracyjnego i stypendium wypłacanych bezrobotnym oraz stypendium sportowego, a także z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności oraz umowy agencyjnej lub umowy zlecenia, jak również z tytułu współpracy przy tej działalności lub współpracy przy wykonywaniu umowy.

Na podstawie zaś art. 66 ust. 1 pkt 1e w/w ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych z dnia 27 sierpnia 2004 r., Dz.U. z 2021 r. poz. 1285 t.j. obowiązku ubezpieczenia zdrowotnego podlegają osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, które są osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z przepisami Kodeksu cywilnego stosuje się przepisy dotyczące zlecenia.

Stosownie do art. 81 w/w ustawy, do ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne osób wykonujących pracę na podstawie umowy zlecenia, stosuje się przepisy określające podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe tych osób.

Obowiązkiem płatnika składek – z mocy art. 46 ust. 1 i art. 47 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych – jest obliczanie, rozliczanie i opłacanie należnych składek za każdy miesiąc kalendarzowy oraz przysyłanie w wyznaczonym terminie deklarację rozliczeniową, imienne raporty miesięczne oraz opłacanie składek za dany miesiąc.

Bezspornym jest między stronami, iż ubezpieczona E. K. podlega ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu jako zleceniobiorca od 1.09.2020 r. u płatnika składek Salon (...) s.c. I. K., J. K. (1) W przedmiotowej sprawie spór pomiędzy stronami dotyczył wysokości miesięcznej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu zlecenia.

Zdaniem Sądu zaskarżona w niniejszym postępowaniu decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, zmieniająca podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne odwołującej z tytułu zlecenia jest prawidłowa.

W toku postępowania skarżąca podnosiła, iż miesięczną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne wnioskodawczyni stanowić winna kwota wynikająca wprost z umowy 30 zł za godzinę. Natomiast zdaniem ZUS podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne E. K. od 1.09.2020 powinna stanowić kwota 17 zł nza godzinę tj kwota minimalnej stawki godzinowej dla osób świadczących prace na podstawie zlecenia, gdyż w okolicznościach sprawy przyznanie jej kwoty wyższej służyło wyłącznie stworzeniu długookresowej ochrony ubezpieczeniowej z przeniesieniem wypłaty podwyższonych w ten sposób świadczeń na Fundusz Ubezpieczeń

społecznych, było niezgodne z zasadami współzycia społecznego i służyło osiągnięciu nieuzasadnionych korzyści z systemu ubezpieczeń społecznych kosztem innych osób ubezpieczonych w systemie

Należy podkreślić, iż Sąd Okręgowy podziela stanowisko organu rentowego, dotyczące oceny ukształtowania wysokości stawki wynagrodzenia za pracę wnioskodawczyni z tytułu zlecenia i wskazań, że ustalenie takich warunków umownych miało głównie na celu uzyskanie wysokich świadczeń z ubezpieczenia społecznego, a tym samym doszło do naruszenia zasad współzycia społecznego. Tym samym należało przyjąć, że decyzja organu rentowego odpowiada prawu.

Podkreślić przy tym trzeba, że zarówno przepisy prawa cywilnego jak i prawa ubezpieczeń społecznych, jak i przepisy ustrojowe pozwalają tak kształtować elementy stosunku zlecenia, jaka jest wola stron. Jednakże przestaje powyższa kwestia być tylko sprawą stron nawiązujących stosunek zlecenia, gdy po uregulowaniu składek przerzuca się ciężar wypłaty świadczeń na fundusz dysponujący publicznymi pieniędzmi, którymi zarządza Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

W tym miejscu stwierdzić należy, że ustalenie w umowie o pracę rażąco wysokiego wynagrodzenia za pracę może być w konkretnych okolicznościach, uznane za nieważne jako dokonane z naruszeniem zasad współzycia społecznego, polegającym na świadomym osiąganiu nieuzasadnionych korzyści z systemu ubezpieczeń społecznych kosztem innych uczestników tego systemu - art. 58 § 3 k.c. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 sierpnia 2005 roku sygn. akt III UK 89/05, OSNP 2006/11-12/192, LEX nr 182780, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 2005 roku, II UK 16/05, opubl. OSNP 2006/11-12/191, LEX nr 182776, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2009 roku, III UK 7/09, LEX nr 509047). Powyższe można odnieść także do wynagrodzenia ustalonego w ramach zlecenia. Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest bowiem uprawniony do kontroli i weryfikowania podstaw ubezpieczenia, a także samej tylko wysokości wynagrodzenia ustalanego w celu instrumentalnego wykorzystania systemu ubezpieczeń społecznych i uzyskania nienależnych lub zawyżonych świadczeń, z naruszeniem zasady solidaryzmu ubezpieczonych czy proporcjonalności świadczeń do składki. / (...) 11/21 - postanowienie SN - Izba Pracy z dnia 12-01-2021/ Ponadto zasada swobody umów nie jest nieograniczona nawet na gruncie prawa cywilnego (co bezpośrednio wynika art. 3531 KC). (...) społeczne nie stanowią regulacji samodzielnej, lecz są pochodne (ex lege) od tytułów ubezpieczenia, a wśród nich od podstaw zatrudnienia (pracowniczych i cywilnych). Funkcja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych byłaby ułomna, gdyby przyjąć założenie, że Zakład nie ma prawa weryfikowania tytułu zatrudnienia i w konsekwencji podlegania ubezpieczeniom społecznym. /II UK 355/19 - postanowienie SN - Izba Pracy z dnia 24-11-2020/

Kwestią sporną w sprawie pozostawało zatem, czy zachodziły przesłanki do ustalenia, że ubezpieczona powinna być objęta ubezpieczeniem społecznym z podstawą wymiaru składek od jakiej płatnik rozliczył składki, czy też jak chciał tego organ rentowy – podstawa wymiaru składek powinna zostać obniżona do wysokości 17 zł za godzinę. Należało zatem ustalić, czy postanowienia umowy zlecenia z dnia 1.09.2020 r. w zakresie ustalenia wysokości należnego powódce wynagrodzenia były sprzeczne z zasadami współzycia społecznego, tym samym czy były nieważne (art. 58 § 2 k.c.).

Zastosowanie art. 58 k.c. pozwala na uściślenie, że postanowienia umowy sprzeczne z ustawą albo mające na celu jej obejście są nieważne, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, a sprzeczne z zasadami współzycia społecznego - nieważne bezwzględnie.

Należy zwrócić uwagę, iż sprzeczny z zasadami współzycia społecznego może być także niegodziwy cel umowy o pracę czy umowy zlecenia, polegający na ustaleniu nadmiernej wysokości wynagrodzenia (rażąco wygórowanego), aby otrzymywać zawyżone świadczenia z ubezpieczeń społecznych kosztem innych ubezpieczonych. W świetle postanowienia SN - Izba Pracy z dnia 10-12-2020 II UK 392/19 Zakład Ubezpieczeń Społecznych może kwestionować wysokość wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru składek, jeżeli okoliczności sprawy wskazują, że zostało wypłacone na podstawie umowy sprzecznej z prawem, zasadami współzycia społecznego lub zmierzającej do obejścia prawa. Ocena, czy ustalone przez strony umowy o pracę/ umowy zlecenie wynagrodzenie może być uznane za właściwe, uwzględniające przesłankę ekwiwalentności zarobków do rodzaju i charakteru świadczonej pracy oraz

posiadanego przez pracownika/ zleceniobiorcę doświadczenia i kwalifikacji zawodowych, nie powinna być oparta o subiektywną ocenę charakteru pracy wykonywanej przez pracownika na danym stanowisku pracy, ale powinna być dokonana w oparciu o obiektywne wzorce. Dla takiej oceny należy stosować wzorzec, który w najbardziej obiektywny sposób pozwoli ustalić poziom wynagrodzeń za pracę o zbliżonym lub takim samym charakterze i będzie uwzględniał również warunki obrotu i realia życia gospodarczego (koniunkturę gospodarczą, opłacalność działalności w danej branży, miejsce wykonywania pracy, poziom bezrobocia na lokalnym rynku pracy, dostępność wykwalifikowanych kadr). Wzorcem godziwego wynagrodzenia, który czyni zadość ekwiwalentności zarobków do rodzaju i charakteru świadczonej pracy oraz posiadanych przez pracownika doświadczenia i kwalifikacji zawodowych, będzie wzorzec uwzględniający, między innymi, takie czynniki jak: obowiązująca u pracodawcy siatka wynagrodzeń, średni poziom wynagrodzeń za taki sam lub podobny charakter pracy w danej branży, wykształcenie, zakres obowiązków, odpowiedzialność materialna oraz dyspozycyjność.

Dla ustalenia wysokości składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe pracowników- tym samym odpowiednio zleceniobiorców - znaczenie decydujące ma fakt wypłaty wynagrodzenia w określonej wysokości. Podstawę wymiaru składki ubezpieczonego może stanowić wyłącznie wynagrodzenie godziwe, a więc należne, właściwe, odpowiednie, rzetelne, uczciwe i sprawiedliwe, zachowujące cechy ekwiwalentności względem pracy. Ocena godziwości wynagrodzenia wymaga uwzględnienia okoliczności każdego konkretnego przypadku, a zwłaszcza rodzaju, ilości i jakości świadczonej pracy oraz wymaganych kwalifikacji. / por odpowiednio II UK 283/19 - postanowienie SN - Izba Pracy z dnia 07-10-2020/ Na uwagę zasługuje także wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 16 czerwca 2016 r., III AUa 31/16, zgodnie z którym możliwość ingerowania w wysokość wynagrodzenia określonego autonomicznie przez strony stosunku pracy jest ograniczona tylko do wyjątkowej sytuacji i badana pod kątem rażącego naruszenia prawa w aspekcie pozorności postanowień takiej umowy albo jej oczywistej sprzeczności z zasadami współżycia społecznego. Dokonując tej oceny należy brać pod uwagę, że podstawę wymiaru składki ubezpieczonego będącego pracownikiem stanowi wynagrodzenie godziwe, a więc należne, właściwe, odpowiednie, rzetelne, uczciwe i sprawiedliwe, zachowujące cechy ekwiwalentności do pracy. Ocena godziwości wynagrodzenia wymaga uwzględnienia okoliczności każdego konkretnego przypadku, a zwłaszcza - co ma istotne znaczenie przy rozstrzygnięciu przedstawionego zagadnienia - rodzaju, ilości i jakości świadczonej pracy oraz wymaganych kwalifikacji (legalis nr 1482526). Wydaje się że powyższe wytyczne pośrednio odnieść należy także do zleceniobiorcy skoro i w takim przypadku zasada swobody umów nie jest nieograniczona

W ocenie Sądu Okręgowego na gruncie rozpoznawanej sprawy brak podstaw do uznania, iż ustalone między stronami wynagrodzenie z tytułu zlecenia w wysokości 30 zł za godzinę w okolicznościach sprawy nie było nadmiernie wysokie. Podnieść należy, iż suma wynagrodzenia przyznana powódce przez płatnika nie znajdowała odzwierciedlenia w zakresie powierzonych jej obowiązków, uzasadnienia w przyjętej strukturze i polityce zatrudnienia.

Jak wynika z poczynionych w sprawie ustaleń zakres powierzonych powódce obowiązków w związku z zawartą umową zlecenia zasadniczo nie różnił się od tego jaki dotychczas realizowała wraz z bratem nieodpłatnie w ramach pomocy rodzicom. Powódka co prawda miała wykonywać wszystkie obowiązki administratora sklepu internetowego wstawiać do sklepu internetowego towar, który salon posiadał w sprzedaży nadto prowadzić profile na F. i I., systematycznie przygotowywać i publikować wpisy na F. i I. dotyczące dostępnych produktów, tworzyć relacje na ww. platformach nadto, czego wcześniej nawet okazjonalnie nie wykonywała -tworzyć strategię rozwoju sprzedaży na funpage`u i zbudować bazę potencjalnych klientów niemniej jednak nie wykazano iż nakład pracy wzrósł znacząco co nie może tłumaczyć przyznania jej wynagrodzenia znacząco wyższego, w porównaniu z wynagrodzeniem brata wykonującego wcześniej niemalże analogiczne czynności. Znamiennym jest też, iż nikt zatrudniony u płatnika czy to wykonujący inną pracę czy to zbliżoną do obowiązków powódki w okresie lockdownu nie otrzymywał wynagrodzenia wyższe niż minimalne. Tym samym powyższe nie znajduje usprawiedliwienia. Powódka nie miała także odpowiedniego wykształcenia kwalifikacji czy doświadczenia który tłumaczył by wspomnianą dysproporcję wynagrodzeń. Nie wykazano także iż wzrosło znacząco zapotrzebowanie na prace powódki w takim charakterze. Nie wykazano że sprzedaż internetowa wzrosła na tyle znacząco iż wymiar pracy ubezpieczonej był nieporównywalny do dotychczasowej pracy w tym charakterze pozostałych pracowników, bądź by wykonała tak znaczącą ilość wpisów,

wpracowała znaczącą liczbę relacji, zamieściła informacje o licznych nowo dostępnych towarach usługach na stronie internetowej sklepu by świadczyło to o znaczącym rozwoju w tym zakresie usprawiedliwiającym relatywnie wysoką kwotę przyznanego jej wynagrodzenia. Przy tym niejasnym jest zakres i wymiar podejmowanych przez nią prac w zakresie strategii rozwoju sprzedaży na funpage`u i budowania bazy potencjalnych klientów skoro w żaden sposób jej nie wykazano. Tym samym przyznanie ubezpieczonej kwoty wynagrodzenia 30 zł brutto z tytułu realizacji umowy zlecenia nie było usprawiedliwione obiektywnymi okolicznościami i przekonuje Sąd iż były one rażąco wygórowane. Nie należy tracić z pola widzenia iż do tej pory znaczącą ilość tych czynności wykonywali pracownicy płatnika w ramach dotychczas powierzonych obowiązków lub sporadycznie sama zainteresowana przy pomocy córki w ramach prowadzonej działalności bez ponoszenia na tą działalność dodatkowych kosztów. Tym samym nawet uwzględniając iż istniała potrzeba rozwoju w tym zakresie zatrudnienie powódki generujące znacząco wyższe koszty prowadzi do uznania, że strony postanowiły tak określić należne jej wynagrodzenie wyłącznie w celu umożliwienia ubezpieczonej która dotychczas nie miała pracy a w odróżnieniu od jej braci zatrudnionych także u płatnika miała na utrzymaniu rodzinę skorzystanie z wysokich świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Mając to na uwadze Sąd doszedł do przekonania iż zarobki powódki przy powierzonych jej obowiązkach ukształtowano z naruszeniem zasad współzycia społecznego celem osiągnięcia nieuzasadnionych korzyści z systemu ubezpieczeń społecznych kosztem innych uczestników tego systemu.

Przez zasady współzycia społecznego należy rozumieć podstawowe zasady etycznego i uczciwego postępowania. Po stronie odwołującej i płatnika istniał zamiar nadużycia świadczeń przysługujących z ubezpieczenia. Wnioskodawczyni zawierając umowę zlecenia z tak ukształtowaną podstawą wymiaru nie miała ani kwalifikacji ani nie podejmowała czynności które usprawiedliwiłyby wysokość przyznanego jej wynagrodzenia znacznie przewyższającego wynagrodzenie innych zatrudnionych także wcześniej wykonujących podobne czynności. Zainteresowani z resztą nie ukrywali że to sytuacja osobista powódki: brak pracy, utrzymywanie rodziny determinowały wysokość wynagrodzenia. Co prawda powoływali się też na kwalifikacje nakład pracy tyle, że ta argumentacja nie znajdowała faktycznego usprawiedliwienia. Wynagrodzenie to nie spełniało bowiem kryterium „godziwości” i nie było adekwatne i w pełni ekwiwalentne do wagi i zakresu powierzonych jej i faktycznie wykonywanych czynności w ramach umowy zlecenia, a tym samym pozostawało w konflikcie z zasadami współzycia społecznego. Stosowne postanowienia umowne w tej materii należało zatem uznać za nieważne, jako dokonane z naruszeniem zasad współzycia społecznego, (art. 58 § 3 KC).

Mając powyższe na uwadze, na podstawie (...) § 1 k. p. c. Sąd Okręgowy oddalił odwołanie wnioskodawczyni jako bezzasadne.

J.L.